

Karel Marek¹

Ještě k rozhodčímu řízení před Rozhodčím soudem při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky

Anotace: Článek pojednává o obsahu Řádu Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky. Závěrem upozorňuje, že ustanovení o závazkových vztazích, jež se týkají uplatnění práva u soudu, soudního řízení nebo soudního rozhodnutí, se použije přiměřeně i pro uplatnění práva před rozhodčím soudem (rozhodcem), pro rozhodčí řízení nebo rozhodčí nález, jestliže se opírají o platnou rozhodčí smlouvu (rozhodčí doložku). V rozhodčím řízení probíhá i dokazování. K dokazování se vztahuje § 20 zákona o rozhodčím řízení. Zásadní kategorií důkazních prostředků jsou důkazy listinné, které s ohledem na povahu sporů ze smluv, které jsou v rozhodčím řízení projednávány, jsou většinou dostačující k prokázání skutkových tvrzení stran. Zákon stanoví, že důkazy výsledkem účastníků, svědků či znalců – tedy druhy důkazních prostředků v civilním řízení před soudy zcela běžné a možno říci zásadní – mohou rozhodčí soudy provádět pouze tehdy, jestliže se uvedené osoby k řízení dobrovolně dostaví a poskytnou výpověď. Také jiné důkazy mohou provádět jen tehdy, jsou-li jim poskytnuty. Příčinou této specifické úpravy průběhu dokazování je okolnost, že k provedení svých úkonů nedisponuje rozhodce ani rozhodčí soud státní donucovací mocí k jejich nařízení.

Klíčová slova: rozhodčí soud, závazkové vztahy, občanský zákoník, řád rozhodčího soudu, uplatnění práva před soudem, rozhodování sporů, rozhodčí řízení, rozhodce, dokazování, znalecký posudek

Úvod a metody zpracování

Přestože jsme měli možnost se k nadepsané problematice vyjádřit² (a na naše publikace navazujeme), považujeme za aktuální se k dané tématice vrátit. Využívání alternativních způsobů řešení sporů se totiž rozšiřuje. Významnou roli v ČR zde přitom sehrává právě Rozhodčí soud při HK ČR a AK ČR. Náš text nemůže mít takový rozsah jako monografické publikace, může však reagovat na aktuální změny.

Jak známo, **rozhodčí řízení** je mimosoudní způsob řešení sporů nezávislými a nestrannými rozhodci (ať již ad hoc nebo jako rozhodců stálých rozhodčích soudů), který bývá využíván jako **alternativa civilního procesu** při řešení majetkových sporů. Rozhodčí řízení je neveřejné, což je spolu s jeho rychlostí a často i nižšími náklady ve srovnání s běžným soudním řízením považováno za jeho největší výhody.

V České republice jsou v souladu s právní úpravou tři stále rozhodčí soudy.³ Dva jsou specializované. Jsou to Burzovní rozhodčí soud při Burze cenných papírů Praha, a.s. a Mezinárodní rozhodčí soud při Českomoravské komoditní burze. Obecným rozhodčím soudem je Rozhodčí soud při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky.

¹ Prof. JUDr. Karel Marek, CSc. – Vysoká škola finanční a správní Praha. Příspěvek vznikl v rámci projektu VŠFS Dopad rekodifikace občanského práva na vybrané smluvní typy v podnikání a odpovědnost statutárních orgánů.

² MAREK, K. Aktuálně k rozhodčímu řízení před Rozhodčím soudem při HK ČR a AK ČR. In SUCHOŽA, J.; HUSÁR, J. (eds.) *Sborník PRÁVO, OBCHOD, EKONOMIKA VII.* UPJŠ Košice, 2017, s. 384 – 395; JANKŮ, M.; MAREK, K. Dokazování znaleckými posudky v rozhodčím řízení. In *Policajná teória a prax*, č. 2/2018, s. 54 - 63.

³ Ve Slovenské republice se přitom rozhodčí soudy počítaly v desítkách až stovkách a i když se jejich počet snížil, stále se nám z našeho pohledu může jevit vysoký a nadále jsou jich desítky. K těmto otázkám viz mj. KUBÍČEK, P. Rozhodcovské konanie a novela zákona o rozhodcovskom konaní. In SUCHOŽA, J.; HUSÁR, J. (eds) *Právo, obchod, ekonomika V., sborník vědeckých prací*, Košice: Univerzita P. J. Šafárika v Košicích, 2015, s. 238 – 241.

republiky se sídlem v Praze. Vzhledem k tomu, že jde o rozhodčí soud s obecnou působností, bude naše pojednání orientováno především na tento soud a jeho rozhodčí řád. Tento rozhodčí soud si přitom na základě sjednané rozhodčí smlouvy volí řada subjektů z České republiky, ze Slovenské republiky, ale také z dalších států, zejména států z EU, ale i z jiných zemí z celého světa vč. bývalých zemí SSSR.

Rozhodčí soud při Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR požívá mimořádné autority. O tom svědčí, že v posledních letech rozhoduje několik stovek tuzemských i mezinárodních sporů ročně. To je počet, který u jiných rozhodčích soudů v jiných zemích nebývá zdaleka dosahován.

Výhodou je, že rozhodčí nálezy jsou přitom na základě tzv. Newyorské úmluvy vykonatelné ve většině států světa. Tak široká vykonatelnost při rozhodování obecnými soudy není dána.⁴

O prestiži Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR svědčí mj. i skutečnost, že jako jeden ze čtyř ve světě a jeden ze dvou v Evropě rozhoduje spory o jména generických rodů domén: *.com*, *.org*, *.net*, apod.

Řešení sporu před Rozhodčím soudem je velmi výhodné, a to i pro vysoce vymezenou odbornost příslušných rozhodců.⁵

Rozhodčí soud při HK ČR a AK ČR (dále jen RS) je jednou z prvních institucí v Evropě, která nabízí také rozhodčí řízení on-line. Jedná se o novou možnost vedení rozhodčího řízení, která může být efektivním nástrojem obzvláště při řešení jednodušších obchodních sporů. Celý proces probíhá elektronicky a celé řízení trvá zhruba pětaticet dnů od elektronického podání žaloby včetně zaslání příloh, přes úhradu poplatků, jmenování rozhodce, rozhodnutí a vydání rozhodčího nálezu. Rozhodčí nález je pak možné si vyžádat i v klasické listinné formě. Takových rozhodčích řízení se zatím provádí kolem 20 ročně.

Již od roku 1949 patří RS k nejvýznamnějším mezinárodním „arbitrážním“ institucím a svým přístupem k moderním trendům rozhodování je v evropském i celosvětovém měřítku pozitivně vnímaným subjektem schopným transparentně a kvalitně řešit jemu příslušné spory.

Rozhodčí soud po založení působil při Československé obchodní komoře. Později v r. 1980 byl jeho název změněn na Rozhodčí soud při Československé obchodní a průmyslové komoře a s účinností od 1. 1. 1995 došlo ke změně názvu na Rozhodčí soud při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky. Přes uvedené změny jde stále o též soud, který si vydobyl významné postavení zejména mezi evropskými rozhodčími soudy. Velké vážnosti se však těší i mimo kontinent.

Při zpracování tohoto pojednání používáme zejména metodu analytickou a komparativní. Získané poznatky pak syntetizujeme. Cílem pojednání je ukázat přednosti řízení před RS, popř. naznačit některé problémové otázky.

K obsahu Řádu RS a diskuse

Rozhodování Rozhodčího soudu při HK ČR a AK ČR je charakteristické zásadami:

- jednoinstančnosti;
- rychlého rozhodování;
- malé formálnosti;
- výběrem rozhodců (rozhodce) stranami;
- rozumnými náklady;
- kvalitní administrativní podporou sekretariátem RS
- a vedením sporu a rozhodováním v souladu s určenými pravidly, zejména podle Řádu RS.

⁴Viz mj. JANKŮ, M. *Rozhodčí řízení, Alternativní způsoby řešení sporů*. VŠFS Praha, 2015, 143 s.

⁵MATZNER, J. Rozhodčí doložka - dobrý sluha, špatný pán. In *Právní rádce* č. 1/2015, s. 38 – 39.

Rozhodčí soud, resp. jeho řád umožňuje klientům ovlivnit rychlost řízení, vybrat si místo, kde bude probíhat případné ústní jednání, jmenovat kvalitního rozhodce a domoci se tak svých práv s tím, že rozhodčí řízení u Rozhodčího soudu je ekonomicky dostupné právníkům i fyzickým osobám - českým i zahraničním.

V dalším textu čerpáme z Rozhodčího řádu RS, který můžeme nazvat obecným. Kromě tohoto obecného řádu RS byl postupně vydán i zvláštní dodatek Řádu RS pro rozhodčí řízení on line, Řád pro řešení sporů pro domény .cz a Řád pro úhradové domény ve zdravotnictví (zvláštní dodatek řádu pro řízení ve spotřebitelských sporech je již obsolentní; aktuálně totiž nemohou být spotřebitelské spory v rozhodčím řízení v ČR projednávány).

V roce 2012 byl vydán **nový řád RS** (dále též jen Řád) v návaznosti na:

- novely právních předpisů, zejména pak zák. č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů;⁶
- získané poznatky z dosavadního projednávání a rozhodování sporů (úprava Řádu, která se osvědčila a nebyla v rozporu s novou právní úpravou, pak byla zachována);
- v souladu se záměrem vytvořit místo dosavadního řádu pro mezinárodní spory a řádu pro vnitrostátní spory jen jeden Řád;⁷
- tehdejší úpravu ochrany spotřebitelů.

Řád byl s účinností k 1. 10. 2015 novelizován dodatkem č. 1. Novela byla provedena především podle dosavadních poznatků z přípravy a projednávání sporů.

Zvláštní postavení mělo řešení spotřebitelských sporů. Byly zde řešeny spory, které vznikaly z neplnění smluvních závazků, kde na jedné straně stojí podnikatel a na druhé straně spotřebitel. Klasickým spotřebitelským sporem byly například spory o uznání reklamace vad zboží koupeného v obchodě. **Řád plně reflektoval přijatou novelu zákona o rozhodčím řízení, která přinesla ve vztahu ke spotřebitelským sporům** v důsledku unijní úpravy zásadní změny, zavádějící nové prvky ochrany spotřebitele. Tyto změny se týkaly jednak zpřísnění požadavků na náležitosti rozhodčích doložek uzavíraných ve spotřebitelských smlouvách a dále rozšíření práv spotřebitelů v průběhu rozhodčího řízení a po jeho skončení.

Rozhodčí doložka ve spotřebitelských vztazích musela být tehdy nově, pod sankcí absolutní neplatnosti, sjednána samostatně, tj. nikoliv jako součást podmínek, kterými se řídí smlouva hlavní a musela mít zákonem určený obsah. V případě Rozhodčího soudu byla tato zvláštní zákonem uložená informační povinnost splněna odkazem na Řád, který požadované informace obsahoval.

Pokud šlo o úpravu rozhodčího řízení ve spotřebitelských sporech, měl Řád Rozhodčího soudu k tomu řadu ustanovení. Spory ze spotřebitelských smluv mohli rozhodovat, nebyla-li uzavřena smlouva o rozhodci, pouze rozhodci zapsaní v seznamu rozhodců pro spotřebitelské spory vedeném Ministerstvem spravedlnosti. Rozhodci byli v těchto sporech povinni při rozhodování zohlednit kromě věcně použitelného hmotného práva i předpisy na ochranu spotřebitele. Řád Rozhodčího soudu v § 9 odst. 2 vyloučil i rozhodování spotřebitelských sporů podle zásad spravedlnosti, k čemuž jsou rozhodci v jiných sporech oprávněni na základě pověření stran.

Spotřebitelé pak mohli vznášet námitku nedostatku pravomoci Rozhodčího soudu, případně námitku podjatosti rozhodců kdykoliv v průběhu řízení, zatímco v ostatních sporech

⁶ Důvody novelizací právních úprav mj. viz ve BĚLOHLÁVEK, A. J., KOVÁŘOVÁ, D.; HAVLÍČEK, K. Rozhodčí řízení v teorii a aplikační praxi. In *Pražský právníkový podzim*, 2015, 313 s.

⁷ Též viz LIPTÁK, F. Právní principy v mezinárodní obchodní arbitráži. In SUCHOŽA, J., HUSÁR, J. (eds) *Právo, obchod, ekonomika IV., sborník vědeckých prací*, Košice: Univerzita P. J. Šafárika v Košicích, 2014, s. 547 – 558.

jsou tyto námitky, až na výjimky, časově omezeny. Podle § 29 odst. 1 Řádu nebylo možno spotřebitelské spory rozhodovat ve zjednodušeném řízení bez ústního jednání na základě písemností. Rozhodčí nález vydávaný ve spotřebitelských sporech musel být vždy odůvodněn a musel obsahovat poučení o právu podat návrh na jeho zrušení soudem.

Na rozdíl od ostatních sporů se nemohly strany ve spotřebitelských sporech dohodnout odchýlně od Řádu na náhradě nákladů právního zastoupení, v terminologii Řádu o tzv. výlohách na zástupce.

Nad rámec úpravy rozhodčího řízení obsažené v Řádu Rozhodčího soudu stojí za zmínku v této souvislosti uvést dva zákonné důvody pro přezkum rozhodčích nálezů soudem, které tehdy stanovila novela zákona o rozhodčím řízení výlučně pro spory ze spotřebitelských smluv.

Podle prvního z nich byl soud oprávněn zrušit rozhodčí nález, případně zastavit exekuci, pokud rozhodce rozhodoval v rozporu s předpisy na ochranu spotřebitele nebo ve zjevném rozporu s dobrými mravy nebo veřejným pořádkem. Tento důvod představoval zásadní průlom do doposud bezvýjimečně respektovaného principu zákazu hmotněprávního přezkumu rozhodčích nálezů, neboť umožnil soudům, alespoň částečně, přezkoumávat rozhodčí nálezy i po věcné stránce.

Druhým z uvedených důvodů byl případ, kdy rozhodčí smlouva pro spotřebitelské spory neobsahovala náležitosti podle § 3 odst. 5 zákona o rozhodčím řízení. Šlo o speciální úpravu ve vztahu k obecným náležitostem platnosti rozhodčích smluv s tím, že v tomto případě byl nedostatek náležitostí stížen absolutní neplatností rozhodčí doložky.

Společné problémy bylo pak možno ve spotřebitelských sporech najít v ČR i SR.⁸ Rozhodčí řízení nebylo přitom pro spotřebitelské spory takové, do kterého by nebylo třeba více ingerovat. Speciální úpravy na ochranu spotřebitelů byly pak do určité míry proti smyslu rozhodčího řízení jako řízení probíhajícího jen s limitovanými zásahy státních institucí.

Šlo o to, najít taková právní řešení, které by ochránila spotřebitele (aniž bychom spotřebitele považovali za osoby bez vlastního běžného uvažování) a přitom nenarušovala zásady rozhodčího řízení.⁹

Jevilo se, že by obecná úprava rozhodčího řízení a úprava spotřebitelských sporů měla být oddělená.

K obdobným závěrům dospěla i K. Chovancová, která zkoumala úpravu daných otázek v Rakousku, Německu a v Anglii. Konstatovala, že možným a praktickým řešením je přijetí zvláštní právní úpravy úsporně spotřebitelské arbitráže. Její součástí by bylo použití pravidel vybraných stálých rozhodčích soudů, podle kterých by se rozhodovaly jen spory se spotřebiteli.¹⁰ To, že k takové úpravě dojde, to předvíдалa i R. Hučková. Předvíдалa, že spotřebitelské spory budou rozhodovat jen speciální stálé rozhodčí soudy.¹¹ To již

⁸ KUBÍČEK, P. Stále rozhodcovské sudy a příprava novej právnej úpravy rozhodcovského konania. In SUCHOŽA, J., HUSÁR, J. (eds) *Právo, obchod, ekonomika IV., sborník vědeckých prací*, Košice: Univerzita P. J. Šafárika v Košicích, 2014, s. 541 – 546.

⁹ HUČKOVÁ, R. Koncepčné otázky novej právnej úpravy rozhodcovského konania v slovenských podmienkach. In SUCHOŽA, J., HUSÁR, J. (eds) *Právo, obchod, ekonomika IV., sborník vědeckých prací*. Košice: Univerzita P. J. Šafárika v Košicích, 2014, s. 501 – 505.

¹⁰ CHOVANCOVÁ, K. Rozhodcovské doložky v spotřebitelských zmluvách / Európske variácie. In SUCHOŽA, J., HUSÁR, J. (eds) *Právo, obchod, ekonomika IV., sborník vědeckých prací*, Košice: Univerzita P. J. Šafárika v Košicích, 2014, s. 506 – 524.

¹¹ HUČKOVÁ, R. *Rozhodcovské konanie*. UPJŠ Košice, 2013, 208 s.; K ochraně spotřebitele v SR viz HUČKOVÁ, R. Nové mechanizmy uplatňovania práv spotrebiteľov. In *Studia iuridica Cassoviensia*, č. 1/2016, s. 36 – 45; K ochraně spotřebitele v ČR a SR viz HORÁČEK, T.; HUČKOVÁ, R. Implementace směrnice o alternativním řešení spotřebitelských sporů v České a slovenské republice. In SUCHOŽA, J.; HUSÁR, J. (eds) *Právo, obchod, ekonomika V., sborník vědeckých prací*, Košice: Univerzita P. J. Šafárika v Košicích, 2015, s. 156 – 166.

našlo svoje vyjádření v právní úpravě SR. Distinkce mezi spotřebitelským a komerčním řízením se jevila potřebná.¹²

Další změna právní úpravy však přinesla v ČR takové řešení, že spotřebitelské spory nelze již v ČR v rozhodčím řízení projednávat a rozhodovat vůbec. V ČR tedy nedošlo ke konstituování zvláštní rozhodčí úpravy spotřebitelských sporů.¹³ Stalo se tak zcela bez ohledu na to, že před tím byla přijata komplexní úprava rozhodčího řízení právě spotřebitelských sporech.¹⁴

Dále tedy pojednáváme jen o sporech „nespotřebitelských“.

Pro rozhodování sporů před RS přitom platí, že spory rozhodující zásadně rozhodci zapsaní na listině rozhodců RS. Rozhodci musí být nezávislí a nepodjatí.¹⁵

Ve výjimečných případech může předsednictvo Rozhodčího soudu na žádost některé ze stran rozhodnout o zápisu rozhodce do listiny rozhodců tzv. ad hoc, nejde-li o jediného rozhodce (který by rozhodoval spor sám) nebo o předsedu senátu.

Není-li v rozhodčí doložce výslovně uveden počet rozhodců nebo je-li rozhodčí doložka v tomto ohledu neurčitá, rozhoduje spor podle Řádu senát složený ze tří rozhodců. Nedohodnou-li se rozhodci do 14 dnů ode dne oznámení o jejich jmenování na předsedovi senátu, určí předsedu senátu předseda RS.

Zavedena je i **možnost tzv. zvláštního jmenování předsedy senátu**. Podstata spočívá v tom, že na žádost některé ze stran zašle Rozhodčí soud stranám seznam deseti rozhodců, ze kterých předseda Rozhodčího soudu hodlá jmenovat rozhodce. Každá ze stran má právo oznámit jména čtyř rozhodců, které odmítá, a předseda Rozhodčího soudu následně jmenuje předsedu senátu z rozhodců, kteří nebyli žádnou ze stran odmítnuti. Tato zvláštní možnost je zpoplatněna.

Řád ve svém základním ustanovení deklaruje, že RS působí jako nezávislý orgán pro rozhodování majetkových sporů nezávislymi a nestrannými rozhodci. Rozhodčí soud rozhoduje spory, jestliže jeho pravomoc vyplývá pro daný spor:

- z platné rozhodčí smlouvy uzavřené mezi stranami, nebo
- z mezinárodní smlouvy,
- a jde o věc, ve které lze rozhodčí smlouvu uzavřít.

Rozhodování majetkových sporů nezávislymi a nestrannými rozhodci a výkon rozhodčích nálezů upravuje zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů (v úplném znění).

Podle ustanovení § 2 odst. 1 tohoto zákona se strany mohou dohodnout, že o majetkových sporech mezi nimi, s výjimkou sporů vzniklých v souvislosti s výkonem rozhodnutí a incidenčních sporů, k jejichž projednávání by jinak byla dána pravomoc soudu, má rozhodovat jeden nebo více rozhodců nebo stálý rozhodčí soud (rozhodčí smlouva).

Podle ustanovení § 2 odst. 3 písm. b) citovaného zákona se rozhodčí smlouva může týkat i všech sporů, které by v budoucnu vznikly z určitého právního vztahu nebo z vymezeného okruhu právních vztahů (rozhodčí doložka). Jde o okruh velmi široký.

Rozhodčí smlouvu (rozhodčí doložku) však lze sjednat jen ve věcech, o nichž by účastníci mohli uzavřít smír.

¹² ŠTEVČEK, M.; GÁBRIŠ, T. Reforma rozhodcovského konania v Slovenskej republike s osobitým zreteľom na tzv. obchodnú arbitráž. In *Justičná revue*, č. 4/2015, s. 448 – 462.

¹³ K tématice mimosoudního řešení spotřebitelských sporů viz: Horáček, T.; Etlíková, M.; Vítová, B.; Večl, T.; Fialová, J.; Krejcar, N.; Novotná, M.; Němečková, Š.; Sik-Simon, R. I.; Ivančo, A. Téma: Mimosoudní řešení spotřebitelských sporů. In *Soukromé právo*, č. 7 - 8/2017, s. 2 – 49.

¹⁴ NĚMEC, R.; GLATZ, V. Rozhodčí řízení, jeho specifika a výhody. In *Bulletin advokacie*, č. 9/2018, s. 16 – 22.

¹⁵ Viz MAISNER, M. Efektivita rozhodčího řízení. In *Bulletin advokacie*, č. 9/2018, s. 46 – 50.

Arbitrabilita v českém právním řádu má zásadně objektivní charakter vymezený třemi základními podmínkami, které musí být splněny kumulativně. Musí jít o spor mezi stranami rozhodčí smlouvy, takový spor musí mít majetkový charakter a strany mohou o předmětu sporu uzavřít smír.¹⁶ Obě strany sporu, resp. budoucího sporu, musí v rozhodčí smlouvě vyslovit souhlas s tím, aby jejich spor nebyl řešen a rozhodován soudy, ale rozhodci ad hoc nebo rozhodčími soudy.¹⁷

Standardem pro rozhodování sporů cestou rozhodčího řízení však zůstává i nadále nejen oblast vnitrostátních, ale i mezinárodních obchodních vztahů.

Podle § 43 Řádu Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky a podle § 28 zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů (v úplném znění) je rozhodčí nález konečný a závazný, dnem doručení stranám nabývá účinku pravomocného soudního rozhodnutí a je soudně vykonatelný.¹⁸

Rozhodčí nález je exekucním titulem využitelným pro zahájení exekučního řízení podle platných právních předpisů v případě, že povinná strana rozhodnutí Rozhodčího soudu nerespektuje a nesplní.

Povinná strana pak chce někdy využít obrany nedostatku pravomoci (příslušnosti) RS. Nedostatek pravomoci RS však může vznést strana nejpozději při prvním úkonu v řízení, který se týká věci samé. To však neplatí, jde-li o námitku, že ve věci nelze rozhodčí smlouvu uzavřít.

O pravomoci rozhodčího soudu k projednávání a rozhodnutí sporu, ať už na základě námítky vznesené stranou nebo z vlastní iniciativy rozhodců v rámci zkoumání podmínek řízení, rozhoduje stejně jako doposud rozhodčí senát, resp. jediný rozhodce (pokud spor projednává jediný rozhodce), který si může v případě potřeby vyžádat před svým rozhodnutím stanovisko předsednictva Rozhodčího soudu k této otázce.

V případě negativního rozhodnutí rozhodčího senátu, tedy pokud rozhodčí senát dospěje k závěru, že pravomoc rozhodčího soud není dána, je možnost přezkumu tohoto rozhodnutí na žádost jedné ze stran. Přezkum provádí předsednictvo Rozhodčího soudu, které napadené rozhodnutí potvrdí nebo zruší.

Řízení před Rozhodčím soudem je jednoinstanční. Strany se však mohou v rozhodčí smlouvě dohodnout, že rozhodčí nález může být k žádosti některé z nich nebo obou přezkoumán jinými rozhodci. Stává se tak jen velmi výjimečně. Při podání návrhu na přezkoumání rozhodčího nálezu se pak postupuje obdobně jako při podání žalobního návrhu.

Jen v případech určených zákonem (v zásadě lze říci, že by šlo o procesní pochybení) může před obecným soudem proběhnout řízení o zrušení rozhodčího nálezu. Strana, která se dozví, že je účastníkem řízení před soudem o zrušení rozhodčího nálezu, oznámí tuto skutečnost bez zbytečného odkladu RS; současně zašle RS opisy všech podání v takovém řízení o zrušení rozhodčího nálezu, které má k dispozici.

Úpravu obsahuje Řád také (pro případ, kdy je výjimečně zrušeno rozhodnutí RS soudem) pro nové projednávání sporu po zrušení rozhodčího nálezu. Úprava stanoví, že pokud se strany písemně nedohodnou jinak, spor znovu projednávají rozhodci zúčastnění na původním projednávání sporu (s výjimkou rozhodce, který buď nebyl povolán nebo neměl způsobilost být rozhodcem ve sporu, byl-li nález zrušen z tohoto důvodu).

¹⁶ Blíže viz Horák, P. Objektivní arbitrabilita - možnost rozhodčího řízení. In *Bulletin advokacie*, č. 9/2018, s. 23 – 25.

¹⁷ K tomu viz KINDL, M. Na co nezapomínat při sjednávání rozhodčí smlouvy. In *Bulletin advokacie*, č. 9/2018, s. 29 – 32.

¹⁸ K této tématice blíže viz ŘEZŇÍČEK, D. Vykonatelnost a výkon rozhodčích nálezů. In *Bulletin advokacie*, č. 9/2018, s. 43 – 45.

Takový postup lépe vyhovuje zásadám rychlosti a hospodárnosti rozhodčího řízení, neboť původní rozhodci jsou s případem seznámeni a strany nejsou zatíženy další poplatkovou povinností.

V opačném případě, tedy pokud se strany dohodnou, že spor budou rozhodovat jiní rozhodci, hradí strany rovným dílem nebo v poměru jimi dohodnutém nový poplatek za projednávání sporu ve výši stanovené sazebníkem nákladů.

Řád obsahuje řadu dalších potřebných ustanovení. Mj. vymezuje úkony předsednictva RS (§ 2) a tajemníka (§ 4).

Určuje (v § 3), že spory rozhodují zásadně rozhodci zapsaní na seznamu rozhodců ke dni zahájení řízení (na tomto seznamu je dnes přes 500 kvalifikovaných rozhodců z České republiky, Slovenské republiky¹⁹ a z širokého okruhu dalších států). V seznamu jsou zapsaní opravdu renomovaní odborníci ze všech oblastí - právních, ekonomických, ale i technických.²⁰ „U dobře vedeného rozhodčího soudu si lze z listiny rozhodců vybrat procesně zdatného a odborně znalého rozhodce, který rozumí problematice předmětného sporu, a bude tedy dobrým arbitrem.“ Proto existují přesvědčení, že stálé rozhodčí soudy jsou tím nejlepším místem pro řešení obchodních sporů.²¹

Při výkonu funkce jsou rozhodci nezávislí a nevystupují nikdy jako zástupci kterékoli strany. Přijetí funkce rozhodce musí být písemné (§ 5 odst. 2 zákona). Spor rozhoduje rozhodčí senát složený zásadně ze tří rozhodců, nebo pokud se o tom strany dohodly, jediný rozhodce. Ustavení rozhodčího senátu nebo jmenování jediného rozhodce se provádí podle Řádu (§ 23). Není-li stanoveno jinak, vztahují se ustanovení Řádu o rozhodcích a rozhodčím senátu i na jediného rozhodce.

Vzhledem k šetření nákladů stran má význam i ustanovení (§ 5) Řádu o místu konání ústních jednání. Pravidelným místem konání ústních jednání je sídlo RS, kterým je Praha. Se souhlasem tajemníka RS vydaným na základě dohody stran nebo na základě podnětu rozhodčího senátu v případě, že se strany na místě konání ústního jednání nedohodly, může rozhodčí senát rozhodnout o konání ústního jednání na jiném místě České republiky nebo v zahraničí. Souhlas tajemníka a rozhodnutí rozhodčího senátu se nevyžaduje, má-li se řízení konat ve stálém sídli nebo v jednacím místu rozhodčího soudu, tj. v Brně (kde se projednává řada sporů), Ostravě, Zlínu a Plzni. Ujednání o konání ústního jednání v jiném místě než v sídle RS je často využíváno; lze předpokládat, že tomu tak bude i nadále. Šetří to čas i náklady.

Následující ustanovení Řádu upravuje postup v řízení (§ 6) a jazyk, ve kterém se řízení koná (§ 7). Rozhodci postupují v řízení zásadně takovým způsobem, který považují za vhodný, tak, aby při zachování rovného postavení stran a při poskytnutí stejné příležitosti k uplatnění práv všem stranám byl bez zbytečných formalit zjištěn skutkový stav věci potřebný pro rozhodnutí sporu. Řízení se koná v češtině popř. ve slovenštině, pokud se strany písemně nedohodly jinak. Je-li však tato dohoda uzavřena až po zahájení řízení, nejsou jí rozhodci vázáni.

Veškeré písemnosti musí být předloženy v takovém počtu, aby každá ze stran, každý člen rozhodčího senátu a sekretariát RS měli po jednom vyhotovení. Toto neplatí v případě, že strana dodala RS dokument ze své datové schránky do datové schránky RS (§ 18a zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů) anebo prostřednictvím veřejné datové sítě na elektronickou adresu RS s elektronickým podpisem založeným na kvalifikovaném certifikátu služeb (uznávaný elektronický podpis).

¹⁹ Ze Slovenské republiky mj. i významní profesori Dr.h.c.múlti prof. JUDr. M. Mamojka, CSc., prof. JUDr. J. Husár, CSc., prof. JUDr. J. Suchoža, DrSc.

²⁰ Viz rozhovor A. J. Bělohávkou s M. Karfíkovou in *Bulletin advokacie*, č. 9/2018, s. 11 – 13.

²¹ Rozhovor A. J. Bělohávka s V. Horáčkem in *Bulletin advokacie*, č. 9/2018, s. 14 – 15.

Podle ustanovení nazvaného Použití hmotného práva (§ 9) řeší RS spory podle hmotného práva, jímž se předmět sporu řídí, a v obchodních věcech též s přihlédnutím k obchodním zvyklostem.

Spor může být rozhodnut podle zásad spravedlnosti, avšak jen tehdy, jestliže k tomu strany rozhodce výslovně pověřily.

Velmi významnou otázkou je doručování (§ 10). Písemnosti ve sporu zasílá RS na adresu, kterou strana uvedla, nebo dodáním do datové schránky, pokud strana takové dodávání umožnila (§ 18a odst. 1 zák. č. 300/2008 Sb.). Pokud strana žádnou adresu neuvedla a dodání do datové schránky není možné, zasílají se jí písemnosti na adresu, která je RS známa. Pokud si strana zvolila zástupce, zasílají se písemnosti tomuto zástupci.

S účinky doručení adresátovi mohou namísto adresáta přijímat písemnosti, a to i do datové schránky, osoby jím zmocněné k přijímání písemností, jakož i další osoby uvedené jako příjemci písemností v občanském soudním řádu.

Žaloby, žalobní odpovědi, předvolání, rozhodčí nálezy a usnesení se doručují do vlastních rukou s potvrzením o doručení, anebo dodáním do datové schránky adresáta. Zpráva zasláná prostřednictvím veřejné datové sítě na elektronickou adresu adresáta (strany) musí být opatřena uznávaným elektronickým podpisem.

Kterákoli z písemností může být doručena rovněž osobně s potvrzením o doručení.

Všechna doručení RS jsou platná, a to i tehdy, jestliže adresát písemnost odepřel převzít nebo ji nevyzvedl přes oznámení provozovatele poštovních služeb. Písemnost, jejíž převzetí bylo adresátem odepřeno, je doručena dnem, kdy převzetí bylo odepřeno.

Písemnost určená k doručení do vlastních rukou, kterou adresát nevyzvedl do 10 dnů od oznámení provozovatele poštovních služeb, se považuje za doručenu poslední den této lhůty, i když se adresát o uložení nedozvěděl. Pokud se doručuje do zahraničí, stačí, bylo-li doručeno podle práva státu místa doručení.

Dokument, který byl dodán do datové schránky, je doručen okamžikem, kdy se do datové schránky přihlásí osoba, která má s ohledem na rozsah svého oprávnění přístup k dodanému dokumentu. V případě Rozhodčího soudu však nelze uplatnit fikci doručení zásilkou po uplynutí deseti dnů, neboť Rozhodčí soud není orgánem veřejné moci. Je upraveno i doručování prostřednictvím veřejné datové sítě (e-mailem) s využitím elektronického podpisu.

Jestliže strana po zahájení rozhodčího řízení změnila adresu, aniž to oznámila RS, je platně doručováno, jsou-li písemnosti zasílány na poslední známou adresu. Jestliže se určeným postupem nepodařilo doručit straně na její poslední známou adresu, může jí předseda RS ustanovit osobu pověřenou k přijímání písemností. Touto pověřenou osobou může být jen osoba zapsaná na seznamu rozhodců RS (lze mluvit o tzv. opatrovníkovi k přejímání písemností).

Řád dále upravuje otázky přerušování řízení (§ 11), navrácení v předešlý stav (§ 12), zajištění důkazů a předběžná opatření (§ 13), účast vedlejších účastníků (§ 14) a úkony předsednictva, předsedy a tajemníka (§ 15). Není-li stanoveno jinak, platí ustanovení Řádu o řízení před rozhodčím senátem přiměřeně i pro úkony předsednictva, předsedy nebo tajemníka RS.

Rozhodčí řízení je zahájeno dnem doručení žaloby RS, nevyplývá-li z mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána, něco jiného (§ 16). Podmínkou pro projednání žaloby je zaplacení poplatku za rozhodčí řízení a paušálu na správní náklady ve správné výši podle hodnoty předmětu sporu.

Je přitom určen minimální obsah žalobního návrhu (§ 17) a též je určeno, že žalobní návrh musí být podepsán oprávněnou osobou.

Žalobce je povinen uvést v žalobě hodnotu sporu (§ 18). To platí i v případech, kdy uplatněný nárok nebo jeho část má nepeněžitou povahu. Hodnota předmětu sporu se určuje:

- vymáhanou částkou, jde-li o žalobu o peněžité plnění;
- hodnotou vymáhané věci, jde-li o žalobu o vydání věci;
- hodnotou předmětu právních vztahů v okamžiku podání žaloby, jde-li o žalobu na určení, zda tu právní vztah nebo právo je, či není, nebo o žalobu o nahrazení projevu vůle stran;
- v ostatních případech zejména na základě údajů, které má žalobce k dispozici.

Strany sporu tím, že přijímají rozhodčí doložku, uzavřenou ve vzájemné shodě, příslušnost rozhodce (rozhodčího soudu) projednat a rozhodnout spor musí počítat s tím, že při řízení nebudou aplikována všechna pravidla jinak platná pro kontradiktorní řízení v civilních věcech před soudy a že respektování všech procesních pravidel pro dokazování před soudy není ve zjednodušené podobě řízení rozhodčího ani možné, ani vhodné.

K dokazování se vztahuje § 20 zákona o rozhodčím řízení. Základní kategorií důkazních prostředků jsou důkazy listinné, které – s ohledem na povahu sporů ze smluv, které jsou v rozhodčím řízení projednávány, jsou většinou dostačující k prokázání skutkových tvrzení stran. Zákon ostatně stanoví, že důkazy výsledkem účastníků, svědků či znalců – tedy druhy důkazních prostředků v civilním řízení před soudy zcela běžné a možno říci zásadní – mohou rozhodčí soudy provádět pouze tehdy, jestliže se uvedené osoby k řízení dobrovolně dostaví a poskytnou výpověď. Také jiné důkazy mohou provádět jen tehdy, jsou-li jim poskytnuty. Příčinou této specifické úpravy průběhu dokazování je okolnost, že k provedení svých úkonů nedisponuje rozhodce ani rozhodčí soud státní donucovací mocí k nařízení. Může se nicméně stát, že provedení některého důkazu se ukáže v průběhu řízení jako nezbytné pro zjištění skutkového stavu. Potom lze využít ustanovení druhého odst. § 20, podle nějž procesní úkony, které nemohou rozhodci sami provést, provede na jejich dožádání soud.

Pokud jde o druhy důkazů, které rozhodci mohou provádět v rozhodčím řízení, je výčet uvedený v ustanovení § 20 odst. 1 pouze demonstrativní. Obecně i pro rozhodčí řízení platí, že jako důkaz je možno použít vše, co může věrohodně prokázat skutkové či právní okolnosti věci, tj. toho, co je předmětem řízení nebo co z pohledu rozhodců může takové okolnosti prokázat. Analogické použití občanského soudního řádu (dále jen OSŘ), které umožňuje § 30 zákona, bude v daném případě vhodné. Skutečností ovšem zůstává, že nepůjde o postup podle občanského soudního řádu, nýbrž může jít pouze o obdobu takového postupu, kdy úprava v OSŘ slouží spíše jako vodítko. Bude tak možno například provést důkaz též notářským a exekutorským zápisem či jakoukoliv listinou, včetně veřejných listin, výpisů z veřejných knih apod. Všechny tyto důkazy však musí být poskytnuty rozhodcům dobrovolně.²²

Způsob provádění důkazů v rámci rozhodčího řízení je v kompetenci rozhodců. Jsou to rozhodci, kteří rozhodují, zda budou čteny dokumenty, slyšení svědci či prováděny a zkoumány jiné důkazy. Při tomto rozhodování musí rozhodci vždy brát v úvahu náklady celého rozhodčího řízení. Od rozhodců se nevyžaduje provádět vlastní vyšetřování. Je *de facto* na uvážení samotných stran, jaké důkazy předloží na podporu své argumentace s ohledem na předložené nároky či vznesené námitky. Rozhodci hodnotí důkazy podle svého vlastního přesvědčení a na základě tohoto přesvědčení vynášejí své rozhodnutí. Důkazy, které posuzují, zahrnují také svědectví a posudky znalců.

Řád dále mj. upravuje i zpětvzetí žaloby (§ 21). Je zde respektována zásada dispozice s návrhem. Do skončení rozhodčího řízení může vzít žalobce žalobu zpět, a to zčásti nebo zcela. Je-li žaloba vzata zpět, rozhodčí senát zcela, popř. v rozsahu zpětvzetí žaloby, rozhodčí řízení zastaví. Jestliže ostatní účastníci se zpětvzetím žaloby z vážných důvodů nesouhlasí, rozhodčí senát rozhodne, že zpětvzetí žaloby není účinné. Senát pak pokračuje v řízení.

²² Blíže viz mj. JANKŮ, M. *Rozhodčí řízení, Alternativní způsoby řešení sporů*, VŠFS, 2015, 143 s.

Strana žalovaná má právo v rámci přípravy na projednání sporu podat žalobní odpověď, předložit své důkazy k prokázání svých tvrzení a oznámit jméno a příjmení rozhodce, kterého si zvolila, nebo požádat, aby jmenování rozhodce provedl za něj předseda RS.

V případě zániku funkce rozhodce v průběhu řízení je ta ze stran, která měla právo tohoto rozhodce jmenovat, oprávněna jmenovat nového rozhodce, a to i v případě, že rozhodce byl původně jmenován předsedou rozhodčího soudu. Nově jmenovaný rozhodce vstupuje do řízení ve stavu k datu přijetí funkce rozhodce. Změna v osobě rozhodců v průběhu řízení není důvodem pro změnu předsedy rozhodčího senátu.

Řád pak obsahuje i obvyklou úpravu o vyloučení rozhodce pro podjatost, nahrazení rozhodce pro nečinnost a rozhodování o pravomoci (§ 24, § 25).

Upravena je i problematika přípravy projednání sporu rozhodčím senátem (§ 26). Rozhodčí senát prověří stav sporu k projednání a shledá-li to nutným, učiní doplňující opatření k přípravě projednání sporu, zejména si vyžádá písemná stanoviska, důkazy a další doplňující písemnosti a stanoví k tomu přiměřené lhůty. Rozhodčí senát musí též sledovat, zda u některé strany nedošlo k zahájení insolvenčního řízení.²³

Pokud jde o samotná procesní pravidla, doznala tato ustanovení Řádu spíše zpřesnění než zásadních změn. Zmínit lze povinnost rozhodčího senátu pořizovat protokol o hlasování v případech, kdy rozhodnutí senátu ve sporu není jednomyslné. Je rovněž povinné uvádět tuto skutečnost i v rozhodčím nálezu.

O čase a místě ústního jednání vyrozumí RS strany předvoláním, které jim bude zasláno s takovým předstihem, aby každá ze stran měla k dispozici lhůtu alespoň 10 dní na přípravu k jednání.

Spor se zásadně projednává v neveřejném jednání a strany si mohou dohodnout, že rozhodčí senát rozhodne spor bez ústního jednání na základě písemností (§ 28, § 29).

Řád též umožňuje urychlené řízení (§ 30), a to s vydáním rozhodnutí do čtyř měsíců nebo do dvou měsíců. Pro urychlené řízení jsou stanoveny podmínky vč. zvýšené poplatkové povinnosti a zkracování některých podmiňujících lhůt určených Řádem obecně. (Urychlené řízení při zvláštní poplatkové povinnosti je obvyklé i u rozhodčích soudů v jiných zemích.²⁴)

V Řádu je upravena i protižaloba (§ 31). Ustanovení o protižalobě se použijí přiměřeně i na uplatnění námitky započtení, vyplývá-li uplatněná námitka z jiného právního vztahu než je nárok uplatněný žalobou.

Pro rozhodčí řízení je pak významné a typické vedení stran k vyřešení sporu smírem. Rozhodčí senát je podle okolností případu oprávněn vyzvat v každém stadiu řízení strany k uzavření smíru a uvést návrhy, doporučení a podněty, které podle jeho názoru mohou přispět k jeho uskutečnění (§ 32). Uzavření smíru se ve značném počtu sporů daří.

O každém ústním jednání se vždy pořizuje zápis v jazyce řízení, který obsahuje určené náležitosti (§ 33).

Řád následně upravuje skončení řízení a vydání rozhodčího nálezu (§ 34 až 39). Řád řeší i hlasování o rozhodčím nálezu, vyhlášení rozhodčího nálezu a doplnění a opravu rozhodčího nálezu (§ 40 až 42).

Ve stanovených případech se zastavuje rozhodčí řízení bez vydání nálezu. Řízení se skončí vydáním usnesení o zastavení řízení.

Za významné lze považovat ustanovení Řádu Rozhodčího soudu, které výslovně stanoví, že rozhodčí řízení končí právní mocí rozhodčího nálezu nebo doručením usnesení o zastavení řízení.

²³ K těmto otázkám viz zejména BĚLOHLÁVEK, A. J. Rozhodčí řízení versus insolvenční řízení z pohledu práva EU. In *Obchodněprávní revue*, č. 6/2018, s. 161 - 1787 a č. 7 - 8/2018, s. 193 - 209.

²⁴ DOBIÁŠ, P.: Standardy rozhodčího řízení v nových rádech mezinárodních rozhodčích soudů. In *Obchodní právo*, č. 12/2014, s. 514 - 524.

Část čtvrtá Řádu (§ 45 až 57) je věnována pravidlům o nákladech rozhodčího řízení. Upravuje náklady rozhodčího řízení, ustanovení o platbách a poplatku za rozhodčí řízení, možnosti snížení poplatku za rozhodčí řízení a jeho částečné vrácení, ustanovení o urychleném řízení, poplatku při protižalobě, popř. námitce započtení, poplatku za přezkum a poplatku za zvláštní jmenování předsedy rozhodčího senátu. Je zde upraven i paušál na správní náklady RS, ustanovení o zvláštních nákladech, náhradě nákladů řízení, výjimkách a sazebníku nákladů řízení, který tvoří nedílnou součást Řádu.

Součástí Řádu Rozhodčího soudu jsou i pravidla o nákladech rozhodčího řízení a sazebník nákladů. Pravidla umožňují snižování poplatku za rozhodčí řízení v případech, kdy je spor rozhodován jediným rozhodcem, ve zjednodušených řízeních, v případech zpětvzetí žaloby nejméně 7 dní před datem konání ústního jednání apod., na druhé straně jsou stanoveny poplatky za přezkum rozhodnutí a za zvláštní jmenování předsedy rozhodčího senátu.

Výslovně je zakotvena zásada, že úspěšné straně se přiznává náhrada nákladů rozhodčího řízení (v případě částečného úspěchu podle poměru přiznané a zamítnuté části nároku) a pokud jde o náklady právního zastoupení, přiznávají se (kromě odůvodněných případů, ve kterých se nepřiznávají) náhrady podle zvláštního předpisu, kterým je advokátní tarif, pokud se strany písemně nedohodnou jinak.

Poplatky či paušály na správní náklady, které byly uhrazeny na základě Řádu, se stranám vrací pouze v případě, že je tak Řádem výslovně stanoveno; v ostatních případech se nevrací, a to bez ohledu na to, kdy a za jakých okolností bylo řízení ukončeno.

V závěru této části (§ 57 odst. 2) je provedeno vymezení tuzemských sporů. Tuzemským sporem se pro účely sazebníku rozumí spor, v němž se použije české hmotné právo, řízení se koná v češtině, na území České republiky, rozhodnutí se vydává v češtině a všichni účastníci, popř. organizační složky zahraničních právnických osob účastníci se sporu a zapsané v českém obchodním rejstříku, mají sídlo či bydliště na území České republiky.

Závěrem

Na základě návrhu kterékoliv ze stran a se souhlasem druhé strany provede RS dobrovolné smírčí řízení, a to bez ohledu, zda mezi stranami byla uzavřena rozhodčí smlouva. Návrh smíru, který smírčí výbor stranám doporučí, mohou strany přijmout nebo odmítnout.

Otázky neupravené v Řádu se řídí ustanovením zákona.

Přitom se ustanovení o závazkových vztazích, jež se týkají uplatnění práva u soudu, soudního řízení nebo soudního rozhodnutí, použije přiměřeně i pro uplatnění práva před rozhodčím soudem (rozhodcem), pro rozhodčí řízení nebo rozhodčí nález, jestliže se opírají o platnou rozhodčí smlouvu (rozhodčí doložku). Účinností nového občanského zákoníku nedošlo v tomto k žádné změně.

V rozhodčím řízení probíhá i dokazování. K dokazování se vztahuje § 20 zákona o rozhodčím řízení. Zásadní kategorií důkazních prostředků jsou důkazy listinné, které s ohledem na povahu sporů ze smluv, které jsou v rozhodčím řízení projednávány, jsou většinou dostačující k prokázání skutkových tvrzení stran. Zákon stanoví, že důkazy výsledkem účastníků, svědků či znalců mohou rozhodčí soudy provádět pouze tehdy, jestliže se uvedené osoby k řízení dobrovolně dostaví a poskytnou výpověď. Také jiné důkazy mohou provádět jen tehdy, jsou-li jim poskytnuty.

Rozhodčí řízení před Rozhodčím soudem se za téměř sedmdesát let jeho existence právem stalo vyhledávanou alternativou k řízení před obecnými soudy. Strany sporů se na Rozhodčí soud obracují i opakovaně a nejčastěji oceňují rychlost projednání, volbu jazyka řízení, profesionální administraci sporu, možnost výběru rozhodců dle potřeb každého sporu

a bezproblémovou vymahatelnost rozhodčího nálezu v České republice i v signatářských zemích Úmluvy o uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů z roku 1958.

Existují však i některé překážky, které mohou bránit efektivitě v rozhodčím řízení: zejména nedostatečná pozornost při výběru rozhodců, zbytečná, obsáhlá a komplikovaná podání, předkládání dalších a dalších procesních návrhů a zneužívání podání ke zrušení rozhodčího nálezu soudem.²⁵

Pro rozhodčí řízení se jeví klíčové zvolení vhodného rozhodce (rozhodců). Důležité je též již v průběhu obchodního případu jeho pečlivé dokumentování a v průběhu rozhodčího řízení pečlivé provedení dokazování. Podle ustanovení § 34 Řádu RS a § 118a OSŘ, pokud nedoloží strana sporu svoje tvrzení řádnými důkazy, nemůže být rozhodnuto v její prospěch.

Literatura

- BĚLOHLÁVEK, A. J.: Rozhodčí řízení versus insolvenční řízení z pohledu práva EU. In *Obchodněprávní revue*, č. 6/2018, s. 161 – 1787 a č. 7 – 8/2018, s. 193 – 209.
- BĚLOHLÁVEK, A. J.; KOVÁŘOVÁ, D.; HAVLÍČEK, K. Rozhodčí řízení v teorii a aplikační praxi. In *Pražský právní podzim*, 2015, 313 s.
- DOBIÁŠ, P.: Standardy rozhodčího řízení v nových řádech mezinárodních rozhodčích soudů. In *Obchodní právo*, č. 12/2014, s. 514 – 524.
- HORÁČEK, T.; ETLÍKOVÁ, M.; VÍTOVÁ, B.; VEČL, T.; FIALOVÁ, J.; KREJCAR, N.; NOVOTNÁ, M.; NĚMEČKOVÁ, Š.; SIK-SIMON, R. I.; IVANČO, A. Téma: Mimosoudní řešení spotřebitelských sporů. In *Soukromé právo*, č. 7 – 8/2017, s. 2 – 49.
- HORÁČEK, T.; HUČKOVÁ, R. Implementace směrnice o alternativním řešení spotřebitelských sporů v České a slovenské republice. In SUCHOŽA, J.; HUSÁR, J. (eds): *Právo, obchod, ekonomika V., sborník vědeckých prací*, Košice: Univerzita P. J. Šafárika v Košicích, s. 156 – 166
- HUČKOVÁ, R. Koncepčné otázky novej právnej úpravy rozhodcovského konani v slovenských podmienkach. In SUCHOŽA, J., HUSÁR, J. (eds) In *Právo, obchod, ekonomika IV., sborník vědeckých prací*, Košice: Univerzita P. J. Šafárika v Košicích, 2014, s. 501 – 505.
- HORÁK, P. Objektivní arbitrabilita – možnosť rozhodčího řízení. In *Bulletin advokacie*, č. 9/2018, s. 23 – 25.
- HUČKOVÁ, R. Nové mechanizmy uplatňovania práv spotrebiteľov. In *Studia iuridica Cassoviensia*, č. 1/2016, s. 36 – 45.
- HUČKOVÁ, R. *Rozhodcovské konanie*. Univerzita P. J. Šafárika v Košicích, 2013, 208 s.
- CHOVANCOVÁ, K. Rozhodcovské doložky v spotřebitelských smlouvách / Európske variácie. In SUCHOŽA, J., HUSÁR, J. (eds) *Právo, obchod, ekonomika IV., sborník vědeckých prací*. Košice: Univerzita P. J. Šafárika v Košicích, 2014, s. 506 – 524.
- JANKŮ, M.; MAREK, K. Dokazování znaleckými posudky v rozhodčím řízení. In *Policajná teória a prax*, č. 2/2018, s. 54 – 63.
- JANKŮ, M. *Rozhodčí řízení, Alternativní rozhodování sporů*. Praha VŠFS 2015, 143 s.
- KINDL, M. Na co nezapomínat při sjednávání rozhodčí smlouvy. In *Bulletin advokacie*, č. 9/2018, s. 29 – 32.
- KUBÍČEK, P. Stále rozhodcovské soudy a příprava novej právnej úpravy rozhodcovského konania. In SUCHOŽA, J., HUSÁR, J. (eds) *Právo, obchod, ekonomika IV., sborník vědeckých prací*, Košice: Univerzita P. J. Šafárika v Košicích, 2014, s. 541 – 546.

²⁵ Viz MAISNER, M. Efektivita rozhodčího řízení. In *Bulletin advokacie*, č. 9/2018, s. 46 – 50.

- KUBÍČEK, P. Rozhodcovské konání a novela zákona o rozhodcovském konání. In SUCHOŽA, J.; HUSÁR, J. (eds) *Právo, obchod, ekonomika V., sborník vědeckých prací*, Košice: Univerzita P. J. Šafárika v Košicích, s. 238 – 241.
- LIPTÁK, F. Právne princípy v medzinárodnej obchodnej arbitráži In SUCHOŽA, J., HUSÁR, J. (eds) *Právo, obchod, ekonomika IV., sborník vědeckých prací*, Košice: Univerzita P. J. Šafárika v Košicích, 2014, s. 547 – 558.
- MAISNER, M. Efektivita rozhodčího řízení. In *Bulletin advokacie*, č. 9/2018, s. 46 – 50.
- MAREK, K. Aktuálně k rozhodčímu řízení před Rozhodčím soudem při HK ČR a AK ČR. In SUCHOŽA, J.; HUSÁR, J. (eds.) *Sborník PRÁVO, OBCHOD, EKONOMIKA VII*, UPJŠ Košice, 2017, s. 384 – 395;
- MATZNER, J. Rozhodčí doložka - dobrý sluha, špatný pán. In *Právní rádce*, č. 1/2015, s. 38 – 39.
- NĚMEC, R.; GLATZ, V. Rozhodčí řízení, jeho specifika a výhody. In *Bulletin advokacie* č. 9/2018, s. 16 – 22.
- RABAN, P. Aktuální problémy alternativního rozhodování sporů. In SUCHOŽA, J., HUSÁR, J. (eds) *Právo, obchod, ekonomika IV., sborník vědeckých prací*, Košice: Univerzita P. J. Šafárika v Košicích, 2014, s. 559 – 570.
- Rozhovor A. J. Bělohávkova s V. Horáčkem. In *Bulletin advokacie*, č. 9/2018, s. 14 – 15.
- Rozhovor A. J. Bělohávkova s M. Karfikovou. In *Bulletin advokacie*, č. 9/2018, s. 11 – 13.
- ŘEZNÍČEK, D. Vykonatelnost a výkon rozhodčích nálezů. *Bulletin advokacie*, č. 9/2018, s. 43 – 45.
- ŠTEVČEK, M.; GÁBRIŠ, T. Reforma rozhodcovského konání v Slovenskej republike s osobitým zreteľom na tzv. obchodnú arbitráž. In *Justičná revue*, č. 4/2015, s. 448 – 462.

Keywords: arbitration court, obligations, Civil Code, Rules of the Arbitration Court, exercise of rights before court, dispute resolution, arbitration proceedings, arbitrator, taking of evidence, expert opinion

Summary

The article discusses the Rules of the Arbitration Court attached to the Chamber of Commerce of the Czech Republic and the Agricultural Chamber of the Czech Republic. Finally, it points out that the provisions on obligations relating to the exercise of rights in court, court proceedings or a court decision shall apply as appropriate to the exercise of rights before an arbitration court (arbitrator), arbitration proceedings or to the award, if they are based on a valid arbitration agreement. The evidence is governed by Section 20 of the Arbitration Act. The crucial category of evidence is documentary evidence due to the nature of the settlement agreements, which are negotiated in arbitration; such evidence is usually sufficient to prove the facts alleged by the parties. The Act stipulates that evidence by interviewing of the parties, witnesses or experts – the type of evidence that is rather common in civil proceedings before courts – may be taken by arbitration courts only if the persons appear voluntarily to testify. Other evidence, too, may only be taken if it is provided. The cause of this specific regulation on the taking of evidence is the fact that in order to carry out their acts the arbitrator, or arbitration court, does not have the coercive power of the state that could be used to require it.

*prof. JUDr. Karel Marek, CSc.
Fakulta právních a správních studií
Vysoká škola finanční a správní
Praha
e-mail: k.marek@centrum.cz*

Recenzent: prof. JUDr. Mojmír Mamojka, PhD.